

**MÜTEAHHİTLİK
VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK
SEKTÖRÜ
ÜLKE RAPORU**

FRANSA

HAZİRAN 2024

**T.C. PARIS BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ**

İçindekiler

1.Müteahhitlik Sektörü.....	2
1.A. Ülkenin Müteahhitlik Sektörüne İlişkin 2023-2024 Yılı Bilgileri ve 2025-2026 Yılı Beklentileri.....	2
1.B. Ülkede Kısa ve Uzun Vadede Uluslararası İhaleye Çıkacak Önemli Projeler	4
1.C. Projelerin Finansmanı.....	5
1.D. Sektördeki İş Fırsatları	6
1.E. Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Kısıtlamalar, Riskler ve/veya Avantajlar7	
1.F. Makine, Ekipman ve Yapı Malzemesi İthalatı Yönünden Lojistik Altyapı	8
1.G. Kalifiye İşgücü Temini.....	8
1.H. Ülkede Müteahhitlik Projesi Yürüten 3. Ülkeler ve Firmaları	8
1.I. Ülke Firmaları ile İşbirliği Olanakları (<i>Ülke İçinde, Üçüncü Ülkelerde, vs.</i>)	9
2.Teknik Müşavirlik Sektörü.....	10
2.A. Ülkenin Teknik Müşavirlik Sektörüne İlişkin 2021-2022 Yılı Bilgileri ve 2022-2023 yılı Beklentileri ..	10
2.B. Sektördeki İş Fırsatları.....	11
3. Firmaların Genel Olarak Yaşadığı Sorunlar	12
4- Değerlendirme.....	12

1.Müteahhitlik Sektörü

1.A. Ülkenin Müteahhitlik Sektörüne İlişkin 2023-2024 Yılı Bilgileri ve 2025-2026 Yılı Beklentileri

Fransa genelinde, her 10 işletmeden biri inşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Buna göre, 2023 yılında 381.000 firma sektöre kayıtlı bulunmaktadır. İstihdam açısından bakılacak olursa, sanayide faaliyet gösteren iş gücünün yaklaşık olarak yarısı bu alanda faaliyet göstermektedir ki bu; ülke genelinde her 10 ücretliden 1'inin inşaat sektöründe istihdam edildiği anlamına gelmektedir.

İnşaat sektöründe 2023 yılında kısa süreli işçilerin de çalıştırılması ile toplam 1.759.000 kişiye istihdam sağlayan sektörde 1.286.000 kişi düzenli çalışan statüsünde olup 104.000 kişi de kısa süreli kontratlı veya yarı zamanlı çalıştırılmıştır.

Sektörün %95'ini bir araya getiren zanaatçılık kuruluşları, inşaat sektörü cirosunun %37'sine tekabül etmekte ve sektör çalışanlarının da %40'ına istihdam sağlamaktadır.

Fransa'da 2023 yılında %46,5'i yeni inşaat olmak üzere 215 milyar Avroluk iş tamamlanmıştır. Bunların %26'sına tekabül eden konut inşaatlarının hacmi 57 milyar Avro seviyesine ulaşmıştır. ¹

Ekonomik Araştırma Enstitüsünün (OFCE)², yayınladığı 2024 yılı raporunda ülkedeki inşaat sektörü krizi birkaç rakamla özetlenmektedir. 2023 yılında, 355.000 konut inşaatına izin verilmiş, ancak yalnızca 280.000 konut inşa edilmeye başlanmıştır, bu da sırasıyla izin sayılarında %19 ve başlatılan inşaat sayılarında ise 2022 yılına oranla %25 düşüş olduğu anlamına gelmektedir.

Fransız firmaları uluslararası müteahhitlik sektöründe önemli bir konuma sahiptir. Engeneering News Report (ENR)'nin 2023 yılı "Dünya'nın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi" listesinde ilk 20 müteahhit içinde VINCI, BOUYGUES ve EIFFAGE ile 3 adet Fransız inşaat firması bulunmaktadır. ³

Sektörün gelişimine bakıldığında, ülkede, savaş dönemi sonrasında alt yapının yenilenmesi ve artan konut ihtiyacının karşılanması çabaları, bu sektörün hızla gelişmesini sağlamıştır. Bunun sonucunda, bugün dünya çapında tanınan Fransız inşaat firmaları bulunmaktadır.

Fransa'daki Covid-19 pandemisinden en çok etkilenen sektörlerden birisi olan inşaat piyasasında 2020 yılında %15 rekor daralma görülmüştür. ⁴ İnşaat faaliyetleri için 2023 görünümüne bakıldığında sektördeki, %2'lik gerileme⁵, yüksek enflasyon ve yüksek faiz oranları, sektörün sıkışık bir dönemde olduğunu işaret etmektedir. İnşaat malzemeleri ve ücretler için artan harcamalar, daha sıkı çevre standartlarıyla birlikte, inşaat maliyetleri üzerinde baskı oluşturmaktadır. Ek olarak, bazı malzemeler için tedarik zinciri sorunları hala inşaat gecikmelerine neden olmaktadır.

¹ <https://www.ffbatiment.fr/fr-FR/le-batiment-en-chiffres#:~:text=Hors%20effet%20prix%2C%20apr%C3%A8s%20%2B12,milliards%20d'euros%20hors%20taxes.>

² <https://www.ofce.sciences-po.fr/pdf/pbrief/2023/OFCEpbrief121.pdf>

³ <https://www.enr.com/toplists/2023-Top-250-International-Contractors-Preview>

⁵ <https://www.lesechos.fr/economie-france/conjoncture/les-difficultes-de-la-construction-pesent-sur-la-croissance-en-france-2088465#:~:text=Contenu%20r%C3%A9serv%C3%A9%20aux%20abonn%C3%A9s,2024%2C%20selon%20l'OFC E.>

Konut inşaatı segmentinde, enflasyonist baskılar ve daha sıkı kredi koşulları inşaat faaliyeti üzerinde ciddi baskı oluşturmaktadır. Konut dışı pazar ise, ofislere ve perakende satış alanlarına yapılan yatırımların azalmasından zarar görmekte olup, henüz Covid öncesi seviyelere ulaşamamıştır. Kamu projeleri için teknik müşavirlik talepleri düşük kalmakta ve kamu yetkilileri, bütçelerini daha yüksek enflasyona göre ayarlamakta zorluk çekmektedir.

Zorlu piyasa koşulları göz önüne alındığında, işletme marjlarının bozulmaya başlaması zaten beklenen bir durum olmakla birlikte bu durumun 2023 ve 2024'te de devam etmesi öngörülmektedir. Malzemeler ve enerji için yüksek girdi maliyetleri inşaatçıları doğrudan etkilemektedir. Ancak malzeme ve enerji fiyatlarındaki yükselme konut inşaatı pazarını çok etkilememekte ve birçok müteahhit tarafından bu maliyet artışları müşterilere yansıtılmamaktadır.

Son on yıl değerlendirildiğinde, inşaat şirketlerinin borçlarının daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Birçok firma, artan işletme sermayesi gereksinimleriyle (working capital requirement) başa çıkmak için kısa vadeli kredi limitlerinden yararlanmaya başlamıştır. Ancak bankalar çoğu zaman kısa vadede finansman ihtiyaçlarını desteklemek konusunda işbirliğine yanaşmamaktadır.

Fransa genelinde diğer sektörlerde ortalama 44 gün olan ödemeler, inşaat sektöründe ortalama 64 gün sürmektedir. Özellikle, kamu kurumları ve daha büyük inşaat şirketleri ödeme vadelerini uzatma eğilimindedir.

İflasların artmasındaki ana neden, artan girdi maliyetiyle işletme sermayesi gereksinimlerinin finansmanındaki zorluklar ve nakit sorunlarıdır. Bu kötüleşmenin 2024'te daha da hızlanması ve inşaat sektöründeki iflasların her yıl %40'tan fazla artarak daha çok küçük şirketleri etkilemesi beklenmektedir. Bu nedenle, Fransa'da inşaat sektöründeki kredi riski durumu tüm ana alt sektörlerde "Kötü" olarak değerlendirilmektedir.

Faiz oranları etkilerini 2024 yılında göstermeye devam etmektedir. Bu zorluklar şirket iflaslarında da görülmektedir. Fransız Merkez Bankası Banque de France'ın 2023 yıl sonu verilerine göre, gayrimenkul sektöründe iflas işlemlerine giren şirket sayısı %40, inşaat sektöründe ise %21 artmıştır. 2024 yılı başında ise, bu oranlar sırasıyla %44 ve %34 olarak yüksek seviyesini korumuştur. Sektör, 2024 yılı Haziran ayından itibaren başlaması ümit edilen Avrupa Merkez Bankası'nın (BCE) faiz indirimlerini beklemektedir.

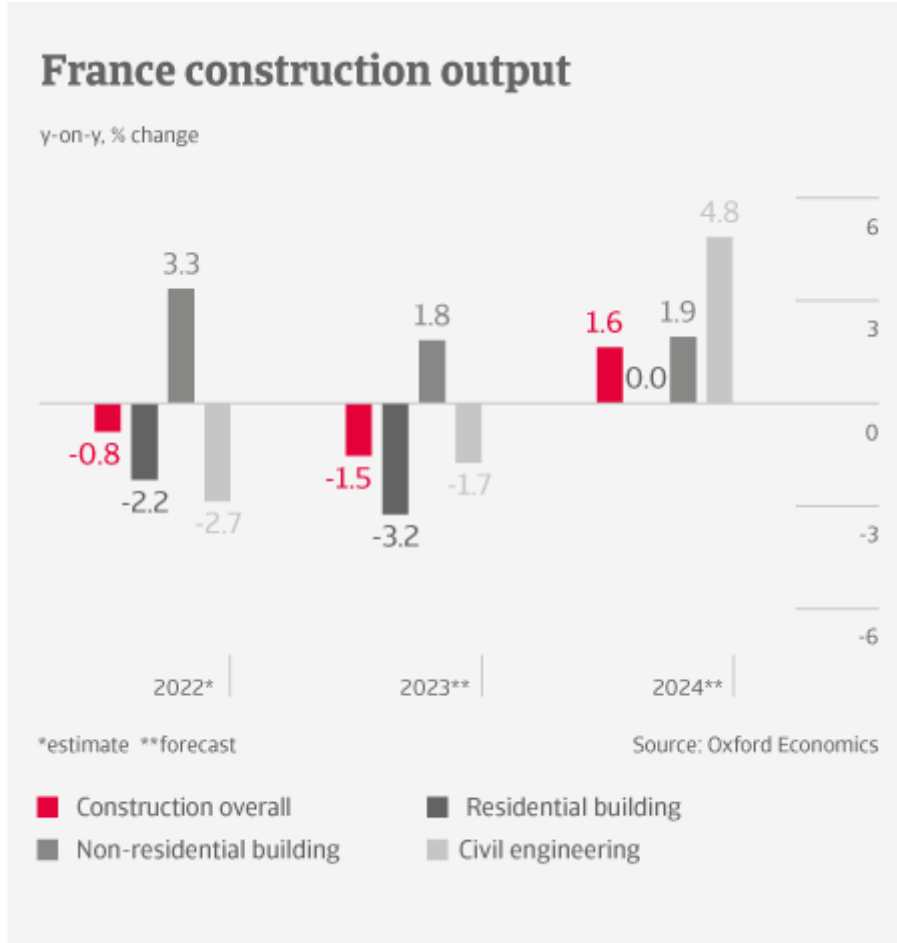
Fransa'da yalnızca binaların enerjik yenilenmesine odaklanan yenileme işlerinin, devlet sübvansiyonlarından yararlanılabilmesi neticesinde dirençli olması beklenmektedir.⁶

Fransa'da giderek artan çevre mülahazaları ve politik platformda "Yeşillerin" de baskısıyla gündeme taşınan "*Le Grenelle de l'Environnement*" olarak bilinen çevre paketi, tarım, müteahhitlik, ulaştırma ve enerji konularını kapsamaktadır. Dolayısıyla müteahhitlik faaliyetleri özelinde çevreye duyarlı, enerji verimliliğini gözeten politikaların dikkate alınmasında fayda bulunmaktadır.

Nitekim Fransa'da inşaat sektörü, %42,5 ile en fazla enerji tüketen sektördür. Belirtilen tüketim, toplam CO2 salınımının %23'ünü oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle, bina yapımıyla ilgili olarak, enerji tasarrufu yapabilecek ekolojik binaların desteklenmesinin ötesinde, 2025 yılı itibarıyla mevcut binaların enerji tüketimlerinin %40 oranında azaltılması hedeflenmektedir.

⁶<https://atradius.fr/rapports/construction-industry-trends-france-2023.html>

Artan tüketici bilincine de paralel olarak, yeni yapılan ya da satışa sunulan binaların enerji performanslarının tüketiciyle paylaşılması gerekmektedir. Tüketici tercihlerinde bu husus giderek belirleyici bir faktör olmaktadır.

Kaynak : <https://atradius.fr/rapports/industry-trends-construction-march-2024-final.pdf>

1.B. Ülkede Kısa ve Uzun Vadede Uluslararası İhaleye Çıkacak Önemli Projeler

Fransa'da inşaat sektörü gelişmiş olduğundan yurt içi projelere ilave olarak Fransız firmalarının uluslararası projelere de katıldıkları gözlenmektedir. Üçüncü ülkelerin özellikle Fransa'daki büyük projeler açısından yerli firmalarla alt ortaklık tesis etmelerinin, Fransa pazarına girişlerini kolaylaştıracağı düşünülmektedir. Üçüncü ülkeler için küçük projelerde yer almak suretiyle pazara giriş şansı daha yüksek görülmekle birlikte belli başlı inşaat firmalarının yan firmalarının, Fransa pazarında ağırlığının olduğu bilinmektedir.

İhaleye çıkacak projeler, yerel yönetimlerin (bölge ya da departmanlar) internet sayfalarında yayımlanmaktadır. Ayrıca tüm ihalelerin toplu olarak Kamu Alımları Resmi Gazetesi'nin (www.boamp.fr) inşaat bölümünden ve Avrupa Birliği'nin Resmi Gazetesi'nden (<https://ted.europa.eu/TED/browse/browseByMap.do>) takip edilmesi mümkündür. İhale takibinde faydalı olabileceği değerlendirilen diğer ilanlara aşağıdaki bağlantılardan erişim sağlanabilir.

<https://www.francemarches.com/>

<https://www.francemarches.com/>

<https://www.e-marchespublics.com/appele-offre/batiment>

1.C. Projelerin Finansmanı

Fransa’da kamu-özel sektör işbirliği “*Partenariat Public Privé*” (PPP) ile pek çok proje finansmanı gerçekleştirilmektedir. Sistem, kamunun ihtiyaçlarını iyi belirlemesi ve özel sektör tarafından da proje finansmanının sürdürülebilir olması temeline dayanmaktadır. Fransa’da, otoyollardan şehir renovasyon projelerine kadar birçok altyapı yatırımı, yap-işlet-devret yöntemiyle gerçekleştirilmektedir. Ancak, Fransa’daki yap-işlet-devret uygulamalarında, finansman büyük oranda özel sektör tarafından karşılanmakta ve hazine garantisi verilmemektedir.

Kamu-özel sektör işbirliğinin hukuki çerçevesi, 17 Haziran 2004 tarihli Yönetmelik (No: 2004-559) ve tamamlayıcı mahiyetteki Tebliğler ile düzenlenmiştir. Buna göre, başta devlet olmak üzere, yerel idareler ve kamu işletmeleri ile kamu hizmeti veren özel kişiler, “işbirliği sözleşmesi” yapmaya yetkili kılınmışlardır. İşaret edilen sözleşmeler, yapım, onarım, dönüşüm, işletme ya da ekipman teminine yönelik sözleşmelerdir. Belirtilen işbirliklerinde, risk unsurunun paylaşılması da söz konusudur. 5 Ocak 2006 tarih ve 2006-10 sayılı Kanun ise, demir ve nehir yolu taşımacılığı alt yapı projelerine yöneliktir.

Fransa’da yap-işlet-devret modeli en yaygın olarak başvuru alan işbirliklerindedir. Yap-işlet-devret modeline, kamu otoritesi tarafından maddi destek sağlanması durumunda (B.O.O.S.T. Build, Own, Operate, Subsidize, Transfer) projeyi üstlenen firma açısından risk unsuru ortadan kalkmaktadır.

Çok büyük projelerde ise, yatırımların uzun vadede amorti edilmesini sağlayacak şekilde yüklenici firmaya belirli bir süre kullanım hakkı tanınmaktadır. Bu kapsamdaki sözleşmeler B.O.O.T. (Build, Own, Operate, Transfer) olarak sınıflandırılmaktadır. Bu kapsamdaki sözleşmelerde de kamu otoritesi ya da yerel idareler kullanım hakkıyla ilgili olarak gerekli çerçeveyi yasal düzenlemeler yoluyla belirlemektedir.

Firmanın, altyapı yatırımlarını bizzat kendisinin şekillendirmesi, gerçekleştirmesi ve işletmesi halinde D.B.F.O (Design, Build, Finance and Operate) modelinden bahsedilmektedir.

Fransa’daki uygulamalar bağlamında, son olarak, sözleşme sahibinin ortaya çıkan işin sahibi olmasını ifade eden B.O.O. (Build, Own, Operate) tipi işbirliklerinin de geçerli olduğunun vurgulanmasında fayda vardır.

Kamu-özel sektör işbirliklerinde VINCI, EIFFAGE ve BOUYGUES firmaları hemen hemen kapsamlı tüm ihaleleri üstlenmektedir. Daha küçük projeler ise anılan firmaların yan kuruluşları tarafından üstlenilmektedir. Bu durum ülke içinde ve diğer ülkeler arasında eleştirilere sebep olabilmektedir.

Finans boyutuyla, kamu-özel sektör işbirliklerinde, bankalar gerekli katkıyı sağlamakta ya da fonlar devreye girebilmektedir. Bazı projelerde firmalar kendi öz kaynaklarını kullanabilmektedir. Ancak, bu tür uygulamalar dar kapsamlı projeler için tercih edilmektedir.

Büyük ölçekli altyapı projelerini daha etkin bir biçimde hayata geçirebilmek amacıyla kamu-özel sektör işbirliğini teşvik eden Caisse de Dépôts (Tasarruf Sandığı) isimli kuruluş, Fransa’da yap-işlet-devret tarzı projeleri yönlendirmekte ve uygulamaktadır. Yapısı daha ziyade bir yatırım bankasına benzeyen bu kuruluş, bir yandan bir kamu kurumu niteliği taşımakta, diğer yandan da bağlı kuruluşları aracılığı ile iş geliştirme, gayrimenkul danışmanlığı gibi alanlarda faaliyet göstererek kaynaklarını projelerin finansmanına yönlendirebilmektedir.

1.D. Sektördeki İş Fırsatları

İnşaat sektörü önemli ölçüde devletin ve belediyelerin yatırım bütçelerinin idaresine bağlıdır. Kamu borçlarının artmasına rağmen devlet büyük projelerin gerçekleştirilmesine önem vermektedir.

Diğer taraftan, Fransa'da başlatılan büyük projelerle ilgili genel bilgiler aşağıda özetlenmiştir;

Grand Paris Projesi: Fransa'da 2010 yılında başlayarak, 2030 yılında tamamlanması öngörülen "Grand Paris" projesi, ülkede kısa ve uzun vadede planlanan en önemli inşaat, altyapı ve ulaştırma çalışmalarını kapsamaktadır. Projenin temel amacı, Paris ve çevresini, New York, Londra, Tokyo, Hong Kong veya Şanghay örneklerinde olduğu gibi «doğa ile uyum içinde» yeniden şekillendirmektir.

Büyük Paris Toplu Taşıma Hattı: Bu paralelde, Paris'in etrafında büyük ekonomik merkezlerin oluşturulması ve bahse konu merkezlerin hızlı tren (TGV) istasyonları, havaalanları ve Paris merkezi ile bağlantıyı kuracak « Büyük Paris Toplu Taşıma Hattı » (Réseau de transport public du Grand Paris) projesi ile birbirine bağlanması hedeflenmektedir.

Tasarlanan yeni metro hattının gerçekleştirilmesinden sorumlu firma, bir kamu girişimi olan "Grand Paris Firması" (La Société du Grand Paris)'dır. Grand Paris Express metro hattı, 200 km'ye yayılarak 72 istasyon ile hizmet verecektir. Hükümet, konuya verilen önem çerçevesinde, yaptığı açıklama ile projenin, Paris ve çevresindeki trafik yoğunluğunu azaltacağını, ekonomik kalkınmaya katkıda bulunacağını belirtmiş ve projeye 2 milyar Avro ilave kaynak aktarılacağını açıklamıştır. Bugüne kadar projeye aktarılan toplam kaynak 7 milyar Avro tutarındadır. Toplam tutar 38 milyar Avro olarak açıklanmıştır. Proje inşaatı tamamlandığında 200 km'lik tren hattı ve 72 istasyon günde 2 milyon yolcuya hizmet verecektir. Projenin resmi sitesinde tüm detaylı bilgiler yer almaktadır (<https://www.societedugrandparis.fr>).

Büyük Paris Konut Projesi: Île-de-France'ta her yıl 70.000 konut inşaatı yapılması öngörülmüştür. Grand Paris projesi çerçevesinde inşa edilecek 72 tren istasyonunun yakınında bulunan bölgeler, daha önce benzeri görülmemiş bir kentsel gelişim projesi dâhilindedir. Grand Paris Express istasyonlarına yakın gayrimenkul projelerinin ihaleler dahil idari süreci Société du Grand Paris tarafından yürütülmektedir.

Otoyolların Yeniden Yapılandırılması Projesi: Fransa'da otoyol geçiş fiyatlarının artırılması karşılığında otoyol işletmecileri tarafından inşaat masrafları karşılanacak olan ve 2016-2025 yılları arasında tamamlanması planlanan 3,27 milyar Avroluk otoyolların yeniden yapılandırılması projesi (Plan de Relance Autoroutier -PRA) projesi başlatılmıştır.

Proje çerçevesinde yapılandırılan ana yollar aşağıda özetlenmiştir. **A69:** Toulouse-Castres Otoyolu, **A104:** Paris'in kuzeydoğusunda uzantı, **A133 ve A134:** Rouen çevre yolu (İmtiyaz sözleşmesinin 2025 yılı sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir), **A154 ile A120** arasındaki otoyol bağlantısı: Rouen ve Orléans arasındaki mevcut hızlı yolları birbirine bağlamak, **A412** (16,5 km Machilly Thonon-les-Bains Bağlantısı), **A54:** Arles çevre yolu (2040 yılında bitirilmesi beklenmektedir), **A63:** Bordeaux'nun güneyinde 35 km uzantı, **A147:** Limoges ile Poitiers'i birbirine bağlamak, **A31bis:** Nancy-Metz-Lüksemburg aksını genişletme çalışmaları.

TO LYON Kulesi: Lyon yerleşim bölgesindeki en büyük şantiye olan gökdelen to-Lyon, hâlihazırda bölgenin en büyük sembolik projesidir.

170 metre yüksekliği ve 43 katıyla La Part-Dieu iş merkezi bölgesinde yer alan gökdelen, Lyon'daki en yüksek ikinci gökdeldendir. Projenin başlangıcında, 2013 yılında çift kule inşaatı yapılması

amaçlandığından “Two-Lyon” adını almıştır. Lyon'un bu ofis ve iş merkezi bölgesindeki sınırlı arzı nedeniyle birçok yeni ofis ve konuta ev sahipliği yapacak olan projeye 600 milyon Avroluk yatırım yapılmıştır.

Notre Dame de Paris Katedralinin yeniden yapılandırılması:

15 Nisan 2019'da Paris'teki Notre-Dame Katedrali'nde çıkan dev yangın sonrasında başlanan yeniden yapılandırma çalışmalarının 2024 yılında sonlandırılması beklenmektedir. Yenileme çalışmalarının, çerçeve için meşe ve çatı için kurşun kullanılarak orijinal malzemelerin kullanılmasıyla orijinal yapıya uygun bir şekilde olması öngörülmektedir.

Katedralin 7 Aralık 2024 tarihinde yeniden açılması planlanmaktadır.

1.E. Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Kısıtlamalar, Riskler ve/veya Avantajlar

Fransa'nın Hizmetler Ticareti Genel Anlaşması (GATS) uyarınca, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne iletmış olduğu taahhütleri çerçevesinde; müteahhitlik (inşaat hizmetleri) sektörü ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler (BM) sınıflandırmasına göre ticari bir şirket kurmadan uzaktan (Mod_1 yoluyla) hizmet sunmak sadece iki alt sektörün “CPC 5111-Arazi inceleme/araştırma işleri” ile “CPC 5114-Şantiye alanındaki kazma ve hafriyat işleri” pazara girişinde herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Fransa, diğer alt sektörlerde Mod_1 yoluyla uzaktan hizmet sunmaya ilişkin herhangi bir taahhüt üstlenmeyerek, istediği şekilde, düzenleme yapma veya bu sektörleri yabancıların Mod_1 altında hizmet sunumuna tamamen kapama hakkını elinde tutmuştur.

Ticari bir şirket kurulması durumunda ise, Fransa'nın, inşaat hizmetlerinin tüm alt sektörlerinde, (CPC 511-İnşaat sahalarının ön şantiye oluşturma işleri, CPC 512- Binalar için inşaat işleri, CPC 513-İnşaat mühendisliği için genel müteahhitlik işleri, CPC 514-Prefabrike inşaatlarda kurma ve inşa etme, CPC 515-Özel ticaret yapıları işleri, CPC 516-Tesisat işleri; 517-Bina tamamlama ve bitirme işleri, CPC 518-Binaların yapımı veya yıkımı için gerekli ekipmanın operatörü ile birlikte kiralanması hizmetleri) pazara girişte herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Ancak, Fransa'da yatırım yapılmasına ilişkin tüm sektörlerde uygulanan bazı yatay kısıtlamalar bulunmaktadır. Örneğin, özelleştirilen Fransız kamu şirketlerinin satın alınmasında yabancı sermaye sınırı getirilebilmektedir.

Buna göre; belirtilen hizmet sektörlerinde, Fransız vatandaşları sınır geçmeksizin Türk müteahhitlerden hizmet alabilmekte; Fransız vatandaşları Türkiye'ye gelerek bu hizmetlerden yararlanabilmekte ya da Fransa'da Türk vatandaşları tarafından firma kurulmak kaydıyla bu hizmetleri sunmak mümkün olabilmektedir.

Diğer taraftan, müteahhitlik (inşaat) hizmetleriyle ilgili olarak belirtilen alt sektörlerde, şirket içi transferler (kilit personel), iş ziyaretçileri ve sözleşme karşılığı hizmet sunan gerçek kişilerin (teknisyenler için daha kısıtlı olmak üzere) bazı şartları karşılamak kaydıyla sayısal kısıtlamalara tabi olmadan hizmet sunabilmesi mümkündür. Ancak Mod_4'ün altındaki diğer şekillerdeki sunumlar için sektör kişilerin serbest dolaşımına kapalıdır. Buna göre, yukarıda belirtilen sektörlerde faaliyet gösteren kişilerin Fransa'da bu hizmeti sunmaları bireysel olarak mümkün bulunmamaktadır. Sadece teknisyen konumundaki kişilerin belli şartlar altında ülkeye gelerek geçici süre hizmet vermeleri mümkün olabilmektedir.

Buna göre gerçek kişiler, ancak 6 aylık bir süre için bir yabancı ülkedeki işletme ile bağlantılı olarak ülkeye giriş yapabilmekte; çalışma müsaadesi almak şartıyla faaliyette bulunabilmektedir. Özetle, şirket kurmadan bağımsız olarak müteahhitlik hizmetlerinin Fransa'da gerçek kişiler tarafından sağlanması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, Fransa pazarında büyük inşaat firmalarının mevcudiyeti ve bu firmaların kaliteli işgücü ve yüksek teknolojiye sahip olması nedeniyle yabancı firmaların pazara girişi hususunda kriterler yüksektir.

Ancak, Fransız vatandaşı konumundaki ya da zaman içinde çalışma ve oturma izni edinmiş olan vatandaşlarımızdan inşaat sektöründe önemli projeler üstlenen, kamu ihaleleri olarak yüksek cirolara ulaşan firmalar da bulunmaktadır.

1.F. Makine, Ekipman ve Yapı Malzemesi İthalatı Yönünden Lojistik Altyapı

Fransa makine ve ekipman üretiminde de önde gelen ülkelerden birisidir. Dünya liderleri arasında yer alan Fransız ürünleri bulunmaktadır. Fransız İnşaat ve Altyapı Teçhizatı Üreticileri Birliği (CISMA) tarafından bu ürünlere örnek olarak; teleskopik forkliftler (Manitou), sepetli vinçler (Haulotte) veya kompakt yenilikçi iş makineleri (Mecalac) gösterilmektedir. Ancak bazı teçhizatın üretimin durma aşamasında olduğu bilinmektedir. Örneğin: tünel makinası üreticisi NRM firmasının Çinli hissedarı nedeniyle sorunlar yaşadığı ve buna bağlı olarak Avrupa'da Alman Herrenknecht firmasının monopol konumuna geldiği belirtilmektedir.

Avrupa'nın ikinci, dünyanın ise altıncı en büyük lojistik pazarı olan Fransa'nın lojistik altyapısı ise makine, ekipman ve yapı malzemesinin sevkiyatı için son derece elverişli durumdadır. Geniş otoyol ve tren ağlarının yanı sıra hava ve deniz taşımacılığında da hizmet kalitesi ileri seviyededir.

1.G. Kalifiye İşgücü Temini

Sosyal Güvenlik Rejimi ve Çalışma Kanunu'ndan kaynaklanan ağır ve karmaşık yükümlülükler nedeniyle prosedürler uzun, işgücü maliyetleri yüksektir.

Fransız Ekonomik Araştırmalar ve İstatistik Enstitüsü INSEE tarafından 10.000 inşaat firması ile yapılan bir araştırmaya göre, inşaat sanayiinde faaliyet gösteren firmaların %70'i (sürelili CDD ya da süresiz CDI) işe alımlarda birtakım engellerle karşılaştığını belirtmiştir. İşe alımlarda en büyük engel kalifiye işgücünün bulunamaması olarak gösterilmektedir. Yapılan ankette firmaların %32'si piyasada kalifiye iş gücünü bulamadığını belirtmiştir.

1.H. Ülkede Müteahhitlik Projesi Yürüten 3. Ülkeler ve Firmaları

Fransa'da inşaat sektörü gelişmiş olduğundan yurt içi projelere ilave olarak Fransız firmalarının uluslararası projelere de katıldıkları gözlenmektedir. Üçüncü ülkelerin özellikle Fransa'daki büyük projeler açısından pazara giriş şansının kısıtlı olduğu değerlendirilmektedir. Küçük projeler ise, belli başlı inşaat firmalarının yan firmaları tarafından üstlenilmektedir.

Özellikle AB dışındaki ülkelerin müteahhitlik firmalarının Fransa pazarında aktif olmadıkları gözlenmektedir. Bunun sebebinin Fransa'nın müteahhitlik sektöründe çok detaylı standartlar uygulaması olduğu düşünülmektedir.

Herhangi bir yapının tasarlanmasından başlayarak, inşa edilmesi, kullanılması ve ömrünü tamamlaması arasında geçen tüm evreleri kapsayan inşaat sektöründeki standartların, diğer AB ülkelerinde de uygulanıyor olması sebebiyle, Fransa pazarında yerel firmaların yanı sıra ağırlıklı olarak söz konusu standartlar kapsamında iş yapmaya alışık olan diğer AB üyesi ülkelerin firmalarının bulunduğu gözlenmektedir.

1.I. Ülke Firmaları ile İşbirliği Olanakları (*Ülke İçinde, Üçüncü Ülkelerde, vs.*)

Fransa'nın enerji, çevre gibi sektörlerde Türkiye gibi üçüncü ülkelere yönelik olarak işbirliği yapmak yönündeki arzusu bilinmektedir. İnşaat sektörü de dahil olmak üzere bu tür imkanların araştırılması ileriye yönelik ortak projelerin ilk adımını oluşturabilecektir.

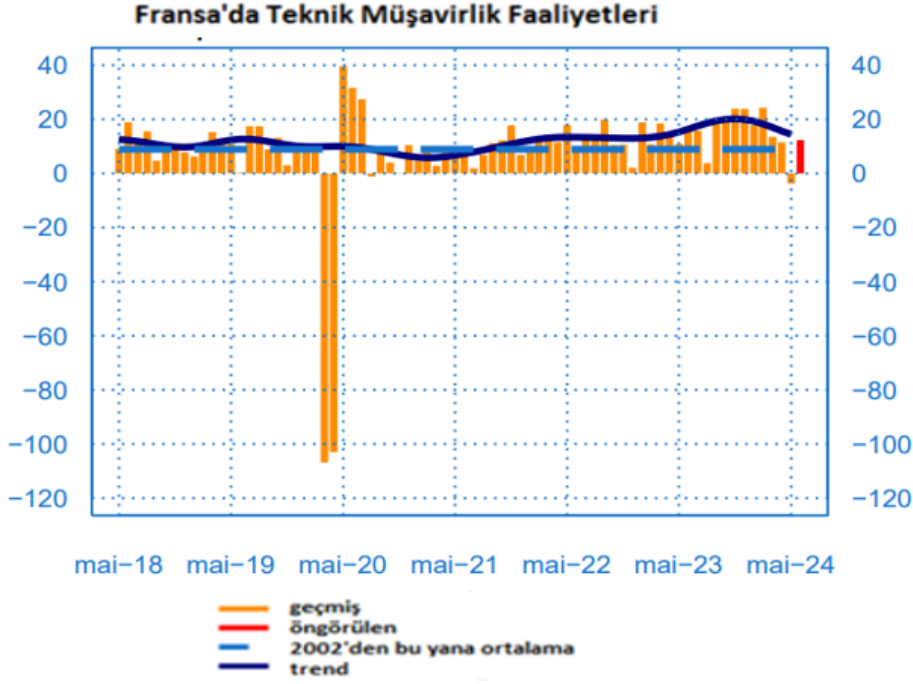
Fransa pazarına giriş için herhangi bir ülke ile yapılacak işbirliğinin kolaylık sağlayacağı değerlendirilmemektedir. Zira Fransa piyasasında ağırlıklı olarak Fransız firmalarının hâkimiyeti görülmektedir. Bu itibarla, üçüncü ülkelerde gerçekleştirilecek işbirlikleri sonucunda Fransa'da uzun vadede pazara giriş imkânlarının doğma ihtimali olabileceği düşünülmektedir.

Fransa birinciliği Çin'e kaptırmış olsa da dünya çapında inşaat sektörünün en büyük 10 şirketinden 3'ü Fransızdır: Vinci, Bouygue, Eiffage. Fransız müteahhitlik firmalarının yurt dışında kazandığı büyük ihaleler ve başladığı büyük inşaatların listesi ve daha fazla bilgi için :

<http://www.sefifrance.fr/images/documents/fr/accueil>

2.Teknik Müşavirlik Sektörü

2.A. Ülkenin Teknik Müşavirlik Sektörüne İlişkin 2021-2022 Yılı Bilgileri ve 2022-2023 yılı Beklentileri

Kaynak: Fransız Merkez Bankası Mayıs 2024 raporu ⁷

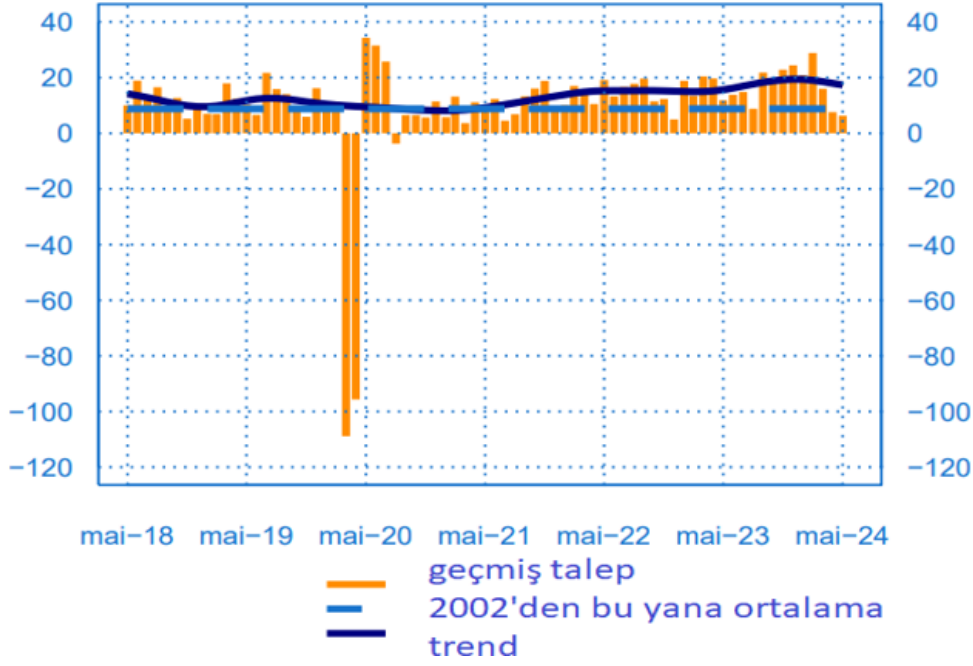
Covid 19 pandemisi sürecinde durma seviyesine gelen inşaatlardan, Fransa'da teknik müşavirlik faaliyetleri de olumsuz etkilenmiştir. Fransız Merkez Bankası verilerine göre, özellikle 2020 yılında gerileyen teknik müşavirlik faaliyetleri, pandeminin bitmesi ve inşaatların yeniden başlaması ile yükselişe geçmiştir.

Teknik müşavirlik taleplerinin artmasıyla, 2023 yılı ikinci yarısında 2019 yılındaki seviyesinin üzerine geçen faaliyet hacmi, 2023 yılı beklentilerinin aksine 2024 yılı Mayıs ayında 10 puan gerileyerek, 2021 yılındaki ortalama seviyesine gelmiştir.

Avrupa Merkez Bankası'nın 2024 yılı ikinci yarısından itibaren faiz indirimlerine başlaması ile piyasada talebin tekrar artması beklenmektedir.

⁷ <https://www.banque-france.fr/fr/publications-et-statistiques/statistiques/activites-darchitecture-dingenierie-et-de-controle-technique-mai-2024>

Fransa'da teknik Müşavirlik Talepleri

Kaynak: Fransız Merkez Bankası Mayıs 2024 raporu ⁸

2.B. Sektördeki İş Fırsatları

Fransa'da çıkan teknik müşavirlik hizmetlerine dair ihaleleri aşağıdaki adreslerden takip etmek mümkündür:

<http://www.marchesonline.com/appels-offres/secteur/maitrise-d-oeuvre-M42>

<https://www.boamp.fr/pages/recherche/?sort=dateparution> (Arama motorunda Maitrise d'œuvre maddesinin seçilmesi gerekmektedir)

⁸ <https://www.banque-france.fr/statistiques/activites-darchitecture-dingenierie-et-de-contrôle-technique-jun-2023>

3. Firmaların Genel Olarak Yaşadığı Sorunlar

Çalışma ve oturma izinlerinin verilmesinde Fransa sıkı kurallar uygulayan ülkeler arasında yer almaktadır.

Fransız temsilciliklerinde yaşanan yoğunluk nedeniyle seyahatlerin erken planlanması önem arz etmekte ve vize müracaatına tüm destekleyici belgeler ilave edilerek gidilmesi önerilmektedir.

Çalışma izni hakkı, çalıştırılmak istenen işe yönelik istihdamın Fransa’da çalışma iznine sahip kişilerden karşılanamaması durumunda doğabilmektedir (örneğin; Türk restoranında aşçı, önemli bir firmada yönetici gibi). Başka bir deyişle münhal işe nitelikleri uyan ve iş başvurusunda bulunan Fransa’da çalışma iznine sahip kişilere öncelik tanınmaktadır. Fransa’da çalışma iznine sahip ve nitelikleri açık pozisyona uyan kişiler içerisinden ihtiyaç karşılanamıyorsa ülkemizden işçi getirme şansı doğabilmektedir. Ayrıca, çalışma izni ile oturma izni birbirine bağlı işlemler olup belli süreleri kapsamaktadır. (AEA üyesi ülkeler ve İsviçre vatandaşlarının çalışma iznine ihtiyacı bulunmamaktadır.)

Bu çerçevede, <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2728#:~:text=L'%C3%A9tranger%2C%20qui%20entre%20en,dis tinct%20du%20document%20de%20s%C3%A9jour> adresinden yabancı çalışanlara yönelik çalışma izni süreçlerine erişim sağlanabilmektedir. Eğer Türkiyedeki şirket üzerinden başvuru yapılmak istenirse ülkemizdeki işverenin öncelikle <https://www.sipsi.travail.gouv.fr/auth/login> adresindeki beyan belgesini doldurması, ardından Fransa’daki ortak/işveren tarafından <https://administration-etrangers-en-france.interieur.gouv.fr/particuliers/#/> adresinden online çalışma izni başvurusu yapılması gerekmektedir. Bu işlemlerin yanı sıra buldukları şehirdeki sosyal güvenlik kurumu şubelerinden bir yazı alınmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Fransa’da 2016 yılında yürürlüğe giren “yetenek pasaportu” (passeport talent) kapsamında Fransa veya vatandaşı olunan ülkenin ekonomisine sürdürülebilir katkıda bulunma potansiyeli olan nitelikli meslek sahiplerine, aileleriyle birlikte ilk etapta 4 yıl, daha sonra yenilenebilir nitelikte çalışma ve oturma izni verilebilmektedir. Bu kapsamda, yatırım yapacak ve belli bir miktarın üzerinde proje sunan girişimciler ile bilim adamı, araştırmacı, sanatçı, müzisyen, sporcu, yazar gibi özelliği olan meslek sahiplerine istisnai uygulama yapılabilmektedir. (Fransa’da genellikle oturma izni ile çalışma izni bir arada verilmekte olup bu duruma istisna, uzun süreli turistik vize alanlar ile yalnızca senede tam zamanlı 6 ay veya tüm sene yarı zamanlı 12 aya tekabül eden sınırlı bir zaman çalışmaya hakları olan öğrenci oturma izinleridir.)

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F16922>

<https://france-visas.gouv.fr/en/web/france-visas/international-talents-and-economic-attractiveness>

4- Değerlendirme

Müteahhitlik ve teknik müşavirlik alanlarında Fransa’da faaliyet göstermek isteyen firma sayısında artış olduğu gözlemlenmektedir. Ancak, AB ve EFTA dışındaki ülke vatandaşlarına yönelik vize, çalışma ve oturma izinleri konusundaki prosedürler bu alandaki münferit girişimleri kısıtlamaktadır. Fransa’ya müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektöründe iş yapmanın yerel firmalarla güçlü bir işbirliğini gerektirdiği değerlendirilmektedir.

YARARLI ADRESLER:

Les Entrepreneurs Français Internationaux (Uluslararası Fransız Mütahhitler)

<http://www.sefrance.fr/fr/accueil>

Fédération Prometeurs Immobiliers (Gayrimenkul Mütahhitleri Federasyonu)

<http://www.fpiFrance.fr>

Fédération Française du Bâtiment (Fransa İnşaat Federasyonu)

<http://www.ffbatiment.fr/>

Fédération Nationale des Travaux Publics (Bayındırlık İşleri Ulusal Federasyonu)

<http://www.fntp.fr>

Batiactu Marchés (Özel ve Kamu ihalelerinin takibi için)

<http://marche-public.batiactu.com/>

<http://www.developpement-construction.com>

Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

<http://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/logement-construction/752.html>

INSEE Fransa Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü

www.insee.fr

İnşaat Endeksleri

<https://www.insee.fr/fr/statistiques/4507625>

İnşaat izni, yeni inşaat istatistikleri : <https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/les-logements-neufs-0?rubrique=53>

Yerel inşaat izni istatistikleri : <https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/liste-des-permis-de-construire-des-locaux>

İnşaat tamiratı ve iyileştirme fiyatları :

<https://www.insee.fr/fr/metadonnees/source/indicateur/p1655/description>

Sektörel İstihdam: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/2496914#tableau-figure1>